

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Tiia Korhonen, Jukka Vauhkonen

Lausunto

SP/2026/210 1 (3)

20.4.2026

SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

Hallituksen esitys eduskunnalle luottolaitosdirektiivin kansallista täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 22/2026 vp)

Talousvaliokunnalle, 20.4.2026

Suomen Pankki kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää asiantuntijalausuntonaan seuraavan. Lausunto koskee luottolaitosten lisäpääomavaatimuksia, EU:n vakavaraisuusasetuksen muutosasetukseen sisältyvän jäsenvaltio-option käyttöä ja Suomen Pankin virkamiesten karenssia. Lausunto osaltaan perustuu Suomen Pankin lausuntoon (SP/2025/233) valtiovarainministeriölle saman lainsäädäntökokonaisuuden valmisteluun liittyneestä työryhmän mietinnöstä (VN/35463/2024) ja Suomen Pankin asiantuntijalausuntoon (SP/2026/116) talousvaliokunnalle hallituksen esityksestä laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 190/2025 vp).

1 Luottolaitosten lisäpääomavaatimukset

Suomen Pankki katsoo, että hallituksen esitys panee asianmukaisella tavalla täytäntöön direktiivin edellyttämät muutokset luottolaitosten lisäpääomavaatimuksia koskeviin säännöksiin ja korjaa direktiivin aiempien versioiden täytäntöönpanossa olleet puutteet.

Hallitus esittää, että luottolaitoslaista poistetaan kansallinen 5 prosentin suuruinen yläraja rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella asetettavan lisäpääomavaatimuksen (jäljempänä järjestelmäriskipuskurivaatimus) suuruudelle. Suomen Pankki katsoo hallituksen esityksen mukaisesti, että luottolaitosdirektiivi ei salli kansallisen ylärajan asettamista. Kuten hallituksen esityksessä todetaan, nykyisiä enimmäisarvoja korkeampia vaatimuksia voidaan kuitenkin vastaisuudessakin asettaa vain Euroopan komission suostumuksella ja noudattaen erityistä asettamismenettelyä, eikä yksinomaan Finanssivalvonnan päätöksellä. Lisäksi Suomessa järjestelmäriskipuskurivaatimuksen asettamista ohjaa hyvin seikkaperäinen asetustasoinen normisto.

Hallituksen esityksen mukaan Finanssivalvonta vastaa edelleen kansallisena makrovakausviranomaisena järjestelmäriskipuskurivaatimuksen ja muiden rahoitusvakaudellisin perustein asetettavien luottolaitosten lisäpääomavaatimusten (ns. makrovakausvaatimusten) asettamisesta. Pankkiunionin jäsenmaissa näiden vaatimusten suuruudesta päättää viime kädessä Euroopan keskuspankki EKP.

Suomen Pankki katsoo, että on perusteltu ratkaisu, että Finanssivalvonnan johtokunta asettaa luottolaitosten lisäpääomavaatimukset. Finanssivalvonnan johtokunnan laaja kokoonpano koostuu laajasti näkemyksiä vaatimusten asettamisen tueksi ja antaa hyvät edellytykset makrovakauspolitiikan ennakoitavuudelle sekä politiikan valmistelulle, toteuttamiselle ja koordinoinnille. Ratkaisu on myös hyvin linjassa politiikan riippumattomuuden periaatteen kanssa ja noudattaa

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Tiia Korhonen, Jukka Vauhkonen

Lausunto

20.4.2026

SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

SP/2026/210 2 (3)

muun muassa Euroopan järjestelmäriskikomitean (ESRB), Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) ja EKP:n suosituksia ja niiden henkeä.¹

2 EU:n vakavaraisuusasetuksen muutosasetukseen sisältyvä jäsenvaltio-optio

Hallitus esittää, että Suomi ottaisi käyttöön vakavaraisuusasetuksen muutosasetuksen 465 artiklan 5 kohdan mukaisen jäsenvaltio-option, jolla tietyin edellytyksin voitaisiin määräaikaaisesti pienentää asuntoluottojen riskipainoja ns. kokonaisriskipainolattian laskennassa ja siten keventää mahdollisesti ainakin joidenkin sisäisiä riskimalleja käyttävien luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksia lattian käyttöönoton siirtymäaikana, joka ulottuu vuoden 2032 loppuun.

Valtiovarainministeriölle antaman aiemman lausuntonsa SP/2025/233 mukaisesti Suomen Pankki ei kannata jäsenvaltio-option käyttöönottoa. Pankki on suhtautunut pääsääntöisesti kriittisesti jäsenvaltio-optioiden kaltaisiin poikkeamiin Baselin komitean antamista pankkisääntelyä koskevista standardeista, sillä osaltaan komitean suositusten laaja-alaisen noudattamisen ansiosta kansainvälinen rahoitusjärjestelmä on selvinnyt varsin vähäisin vaurioin maailmantalouden viime vuosina kohdistuneista suurista sokeista. Poikkeamat globaalilla tasolla sovitusta yhteisistä säännöistä monimutkaistavat ja pirstaloivat sääntelyä ja ovat siten ristiriidassa sääntelyn yksinkertaistamistavoitteen kanssa, heikentävät tasapuolisen kilpailun edellytyksiä ja voivat pahimmillaan kannustaa lainsäädäntöalueita haitalliseen kilpailuun rahoitussääntelyn keventämisessä.

Finanssivalvonta on arvioinut hallituksen esityksessä viitatuissa vaikutusarviolaskelmissaan, että asetukseen sisältyvien muutosten voimaantulo kasvattaisi Suomen pankkisektorin vakavaraisuusvaatimuksia euroina mitattuna vain n. 4 prosentilla siten, että osalla pankeista vaatimukset kevenevät ja osalla lievästi tiukentuvat. Arvion mukaan suurin osa vaatimusten kasvusta toteutuisi vasta siirtymäajan päätyttyä vuoden 2033 alussa. Siten niillä pankeilla, joilla vaatimukset tiukentuvat, on runsaasti aikaa varautua tuleviin muutoksiin. Suomalaiset pankit täyttäisivät vaikeuksitta jo nykyisillä omilla varojillaan vasta vuonna 2033 täysimääräisesti voimaan tulevat vaatimukset.

Aiempien kokemusten valossa on epätodennäköistä, että option käyttämättä jättämisellä olisi näkyvää vaikutusta asuntoluottojen saatavuuteen tai ehtoihin. Ei ole luotettavaa näyttöä, että globaalin finanssikriisin jälkeen toteutetut – moninkertaisesti nyt ehdotettavia muutoksia suuremmat – vakavaraisuusvaatimusten tiukennukset olisivat vaikuttaneet juurikaan pankkien asuntolainanantoon. Huojennuksen käyttöönotolla ei siten todennäköisesti olisi juuri tai lainkaan vaikutusta pankkien kykyyn myöntää asunto- tai muita luottoja.

Eduskunnan keväällä 2026 hyväksymät lakimuutokset muun muassa asunto- ja asuntoyhteisölainojen enimmäispituuksiin höllentävät merkittävästi asunto- ja asuntoyhteisölainanannon sääntelyä. Muutokset voivat pidemmällä aikavälillä kasvattaa riskejä, että kotitaloussektorin

¹ ESRB:n; IMF:n ja EKP:n suositusten ja lausuntojen sisältöä on esitelty tarkemmin Suomen Pankin talousvaliokunnalle antamassa asiantuntijalausunnossa (SP/2026/116) hallituksen esityksestä HE 190/2025 vp.

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Tiia Korhonen, Jukka Vauhkonen

Lausunto

SP/2026/210 3 (3)

20.4.2026
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

velkaantuminen kasvaa, osa kotitalouksista ottaa velanhoitokykynsä nähden hyvin suuria lainoja ja asuntomarkkinoiden ja -luotonannon heilahtelut voimistuvat. Asuntomarkkinoiden riskien ja suhdanneherkkyyden mahdollisesti kasvaessa olisi erityisen tärkeää ylläpitää riittävillä vakavaraisuusvaatimuksilla pankkien riskinsietokykyä asuntomarkkinoihin liittyviä suoria ja välisiä luottotappioriskejä vastaan.

3 Suomen Pankin virkamiesten karenssi

Suomen Pankin virkamiehistä annetussa laissa (1998/1166) säädettäisiin Suomen Pankin virkamiesten karenssista. Suomen Pankki tunnistaa tarpeen säätää karenssista Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain tasolla karenssin rajoittaessa virkamiehen perusoikeuksia, erityisesti elinkeinovapautta sekä asian ajankohtaistuttua Euroopan keskuspankin sääntelyn kehityksen myötä.

Karenssin soveltaminen karenssisopimuksen perusteella perustuisi Suomen Pankin tapauskohtaiseen harkintaan, mikä on kannatettavaa erityisesti keskuspankin virkamiehillä olevan rahoitusmarkkinoita koskevan tiedon luonteen ja virkamiesten eri työnkuvien arvioinnin näkökulmasta.

Suomen Pankki on pitänyt tärkeänä, että esityksessä erotetaan selkeästi toisistaan luottolaitosdirektiivin täytäntöönpano Suomen Pankkia koskevasta sääntelystä sekä Finanssivalvonta ja Suomen Pankki itsenäisinä ja toisistaan erillisinä viranomaisina, joiden tehtävät ja siten karensseja koskevat sääntelyt eroavat toisistaan.

Esityksen mukaan Suomen Pankin virkamiesten karenssia koskeva sääntely on tarkoitettu yhdenmukaiseksi valtion virkamieslaissa karenssista säädetyn kanssa. Tältä osin on tarpeen huomioida Suomen Pankin erityisasema Suomen keskuspankkina ja itsenäisenä julkisoikeudellisena laitoksena (laki Suomen Pankista 214/1998, 1 §). Itsenäisenä keskuspankkina Suomen Pankki ei voi ottaa valtiolta velvoittavaa ohjeistusta samalla tavalla kuin valtion viranomaiset, mikä koskee myös karenssia. Valtionhallinnossa annettu karenssisopimuksia koskeva ohjeistus ei siten sellaisenaan sovellu Suomen Pankkiin.

Hoitaessaan Euroopan keskuspankkijärjestelmän tehtäviä Suomen Pankki toimii Euroopan keskuspankin suuntaviivojen ja ohjeiden mukaisesti (laki Suomen Pankista 214/1998, 1 §). Karenssin osalta tämä tarkoittaa, että kansallisen sääntelyn ohella tiettyihin virkamiehiin voi tulla sovellettavaksi myös Euroopan keskuspankin karensseja koskevaa ohjeistusta siltä osin ja siinä laajuudessa kuin ohjeistusta on kulloinkin voimassa. Tällä hetkellä EKP:n neuvoston ja valvontaelimen jäseniin sekä varajäseniin sovelletaan EKP:n ylimmän johdon jäsenten menettelytapaohteja (2022/C 478/03).

Kunnioittavasti,

Jukka Vauhkonen
vanhempi neuvonantaja